

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ «ОРФЕЕВИ ГОРИ-1870» - ГР.СМОЛЯН, КВ.РАЙКОВО ЗА 2023 ГОДИНА

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Годишната програма за развитие на читалищната дейност през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища. Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на кв.Райково и гр.Смолян.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизирването му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на гр.Смолян функционират още три читалища, освен Народно читалище „Орфееви гори-1870”- гр.Смолян, кв.Райково.

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

Културно разнообразие

Сътрудничество с:

- Министерство на културата
- Областна администрация Смолян;
- Община Смолян;
- РЕКИЦ”Читалища”;
- Читалищата в гр.Смолян, с.Смилян, с.Търън, с.Момчиловци, с.Виево – общ.Смолян, с.Черничево-обл.Кърджали и др.;
- Граждански сдружения и фондации: *Център за изкуства „За Родопите“- с.Бостина, общ.Смолян,*
- Европа Директно novihori@gmail.com
- **European Association of Folklore Festivals – EAFF Official Partner of UNESCO;**
- Сътрудничество на доброволци – БЧК и БМЧК – Смолян, училищата в гр.Смолян, Пенсионерските клубове в града и общината;
- Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др.финансиране.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- **Материална база:** Получен финансов ресурс за обновяване и поддръжка на сградния фонд от годишната субсидия и с доброволен труд извършен ремонт на репетиционни помещения и зали за дейност, цялостно претърсване на покрива с пренареждане на керемиди и ремонт на покривната конструкция, ремонт на купула на сцената;
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;

2.3. Слаби страни:

- Квалификацията на новоизбрани читалищни ръководства е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
 - спирала на намаляващото и застаряващо население;
 - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
 - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим по-добре с изкуството и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като, център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители, основно почистване и пренареждане на книгите, снабдяване и поставяне на нови библиотечни рафтове и секции;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция;
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на родния край;
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в гр.Смолян – Община Смолян, РЕКИЦ „Читалища“ – гр.Смолян, БЧК – гр.Смолян, ППМГ „В.Левски“ – гр.Смолян, ОУ „Проф.д-р Ас.Златаров“ – гр.Смолян, ОУ „Ив.Вазов“ – гр.Смолян, ДГ „Славейче“ – гр.Смолян и др.

4. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;

- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Общинска програма за развитие на община Смолян;
- Допълнителни субсидирани бройки;

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

Работата на библиотеката ще бъде насочена към:

1. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на 473 читатели.
3. Обновяване на библиотечната дейност и библиотечния фонд с художествена, литература;
4. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
5. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
6. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
7. Провеждане традиционни срещи „На гости в библиотеката” на деца от Детска градина „Славейче“, ППМГ „Васил Левски“ и ПП гимназия за приложни изкуства;
8. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото от града и страната и такива от читалищния клуб „Приятели на книгата“;
9. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото; Четене от изявени европейски автори.
Европейски дни на наследството- Европа Директно novihori@gmail.com
10. Експониране на изложби, кътове с литература, витрини и други в детски отдел, заемна за възрастни и читалня в читалищната библиотека и други зали и пространства в читалището.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2021/2022 функционират:

1. Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (кратко описание);

Клуб „Хоро“ с участници в напреднали и начинаещи и концертен състав, Клуб „Приятели на книгата“ със секция „Пишещи“ с издаден сборник с техни произведения, участва в литературни четения в читалището и града, организира срещи в библиотеката на читалището, на различни празници подготвя арт-инсталации с поезия и проза – лично творчество и произведения от любими автори.

Школи по изкуствата 8 бр.: гайдарска, танцови-3бр.- напреднали и 2 подготвителни, театрална – драматичен театър, музикални певчески за народни песни – 2 бр. – една за възрастни и една за деца, за кларинет.

Езикови школи и курсове (кратко описание);

няма

Клубове по краезнание (кратко описание);

Клуб „Родно огнище“ – издирва и съхранява снимков и документален материал, подпомага организирането на родови срещи и изложби за изявени личности от миналото, подготвя и провежда паметни вечери на видни райковци, организира тематични срещи за запазване на стари къщи и поддържане на старинната родопска архитектура, има издателска дейност и др.

Клуб „Зевзек“ – издирва, съхранява и популяризира чрез различни форми на сценичните изкуства и книгоиздаването на изворния словесен фолклор на родния край, обучава младите в усвояване и разбиране на звучния ни родопски диалект в цялостното му разнообразие, спрямо характеристиката на всяко населено място в Родопите. Зевзеците участват в народни събори и празници на градовете и селата не само в обл. Смолян, а и в цялата страна, в специализирани телевизионни предавания, радиопредавания и т.н.

Музейни колекции (кратко описание).

Няма. Поради наличието в града на Регионален исторически музей, в който има изключително богата и разнообразна колекция от арте-факти и собствена програма за популяризиране на Родния край в исторически, етнографски и археологически аспект. Има Фондация „Картинна галерия“ с картини на райковски художници и на такива живели и творили в Райково.

Имаме сбирка “Награден фонд на читалището” и Театрална сбирка;

2. Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави *и формации* (кратко описание);

Оркестър „100 каба гайди“, който вече 58 години издирва, съхранява и популяризира музикалното изкуство на родопчани, създава гайдарски сюити, има издаден уникален компакт диск с 9 сюити – само музика, концертира в България и извън страната, не минава проява от културния календар на читалището без магическият звук на родопската каба гайда, събор, или празник в градове и села, участва в спектаклите на популярния наш Ансамбъл „Българе“, от фестивали се връща със златни плакети и през 2021 година ще чества 60 години от своето основаване.

Театрални състави (кратко описание);

Младежки театър „Ирис“, Драматичен театър „Изгрев“. Подготвят се във всеки творчески сезон по една театрална премиера на „Ирис“, в работата на който при необходимост се включват и театри от „Изгрев“, участват в провежданите прояви и събития по календарния план на читалището, като имат свои представления в народни обичаи и традиции, подготвяни специално за случаите, с което потапят в атмосферата на миналото, а и в същото време са проводници на любовта и интереса към театъра сред младите хора от града и региона.

Танцови състави **и групи /битови/**(кратко описание);

Клуб „Хоро“ и концертният състав към клуба се допълват във възрастовите групи с Детската танцова група и Младежката танцова формация. За всеки голям празник, който се отбелязва в читалището те подготвят нови танци и знаят вече над 180 български хора, присъстват на съборите и празниците на градове и села, излизат на национални фестивали и събития от различен характер, на които печелят и публиката, и наградите, продължават българската танцова традиция и я популяризират вече 15 години от създаването си.

Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци (кратко описание);

Една танцова двойка по спортни танци с международни награди на 8 и 9 години, която взема участие в читалищни прояви, където се вписват в общата ни концертна дейност.

Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители (кратко описание);

Група за стари градски песни „Лей се песен“, Група за популярни и македонски песни, Смесен битов хор, Мъжка битова група и Женска битова група, Детска вокална група за народно пеене, Фолклорен квартет „Аглика“ – солист Аглика Каменова и съпровод на гайда – трима гайдари – Годор Тодоров - ръководител на оркестър „100 каба гайди“ и неговите синове. Аглика също е гайдар от оркестъра, имаме над 10 солисти народни изпълнители – деца и възрастни.

Други (кратко описание)

Рок група – един работещ и двама учаци свирят собствена музика и кавъри на известни световни хитове, във вариант и „куха“ китара с още един китарист се работи по различни поводи и събития, като например музика на живо в театрална постановка, премиерно представяне на книга, среща с млади таланти поети от Клуб „Приятели на книгата“, клубни партита, рок-фест в града и т.н.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет - **не**;

3.Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

4.Поддръжане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5.Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.**през летните месеци.**

6.Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на...

7.Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища – България”2020.

8.Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството (кратко описание)

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни . През 2020 година 1 отчетно-изборно събрание и поне по 1 заседание на тримесечие през календарната година.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на

регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Дата
Януари	Честване Деня на театър “Изгрев” – 101 годишнина от основаването на Първи Среднородопски театър, основан в Долно Райково. Тържество пред паметната плоча на театъра.	08.01
	Бабин ден Тържество “Бабин ден” – празничен традиционен ритуал „Къпане на бебе“ с поздравителен концерт за бивши и настоящи акушерки.	21.01
Февруари	Литературно четене на клуб “Приятелите на книгата” и приятели, посветено на Деня на влюбените и Трифон Зарезан.	14.02.
	Международен ден на майчиния език – Вечер на „Родопските говори – силата на народната памет“.	21.02.
	Сирни заговезни – ПУСТОВЕ - 2023, 32 години от възстановяването на народната традиция, с участието на фолклорните състави и формации на читалището: клуб “Зевзек”, оркестър “100 каба гайди”, танцовите състави, клуб “Хоро”, певчески групи, театрални състави и др.	26.02.
Март	Честване Деня на самодееца – 1 март и предстоящия празник на Жената - 8 март.	05.03.
	Рожден ден на клуб “Приятелите на книгата” – Поетично четене в библиотеката на читалището - в чест на Първа пролет.	25.03.
	В чест на Международния ден на театъра и 101 години от основаването на Първи Среднородопски театър “Изгрев” – Среца на поколенията артисти, участвали в постановки на Райковска сцена през годините.	27.03
Април	32-ти рожден ден на клуб „Зевзек” към НЧ “Орфееви гори-1870” и честване Международния ден на хумора и сатирата.	01.04.
	Честване рождени дни на юбиляри и	10.04

	дългогодишни участници в Клуб „Хоро“ .	
	Световен ден на книгата и авторското право – Празник с клуб “Приятели на книгата” в Детска градина “Славейче”.	23.04
Май	Поставяне венци и цветя на паметника – костница пред НЧ “Орфееви гори-1870” – гр.Смолян, кв.Райково. Ден на Европа.	09.05
	Традиционна изложба - базар “Родопски занаятчии” – XVIII-то издание.	11-15.05.
	Традиционно народно веселие и на хорището „Св.Костадин” пред читалището.	28.05
Юни	Фолклорен концерт в чест на Празника на обединения гр.Смолян	16.06.
	Традиционно честване празника “Еньовден” на извора на Горна Арда с клуб „Хоро“.	24.06.
	Гостуване на читалищни състави в празниците на селата в региона, по повод Петровден	29.06.
Юли	Участие на фолклорните състави, солисти – певци и инструменталисти и оркестър “Райково”, Клуб “Зевзек“, танцовите състави и клуб “Хоро”, групата за популярни песни в народни събори на селата в региона – Арда, Левочево, Чокманово, Смилян, Могилица, Широка лъка, с.Ягодина, гр.Доспат и др.	01-31.07.
Август	Участие на фолклорните състави, солисти – певци и инструменталисти и оркестър “Райково”, Клуб “Зевзек“, танцовите състави и клуб “Хоро”, групата за популярни песни в народни събори на селата в региона – Арда, Левочево, Чокманово, Смилян, Могилица, Широка лъка, с.Ягодина, гр.Доспат и др.	01-31.08.

Септември	Откриване на новия творчески сезон със самодейците и дейците от Райково.	15-20.09.
	„Хороводна повеселка“ в чест на 22 септември – Ден на независимостта на България.	22.09.
	Европейски дни на наследството Литературно Четене от изявени актьори на литература от европейски автори.	29.09.
Октомври	Поетично четене на клуб “Приятели на книгата” и родопски автори, по повод Деня на музиката и поезията.	01.10
	Поздравителни концерти в ПМГ “В. Левски” по повод Световния ден на учителя.	05.10
	Традиционна изложба - базар “Родопски занаятчий” – XIX-то издание, в чест на 108 г. от Освобождението на Смолянския край от османско владичество (1912). Празник на Община Смолян.	12-16.10.
	Тържество и поднасяне венци и цветя пред паметната плоча на Стою Бобутанов – възрожденец, опълченец, училищен и читалищен деятел, поставена и сградата на читалището, в чест на 1 ноември – Ден на народните будители.	30.10
	Честване юбилеи и кръгли годишнини на самодейци от певческите колективи и клуб „Хоро“.	30.10
Ноември	Празнична “Хороводна повеселка” 19 години клуб “Хоро” към читалище “Орфееви гори-1870”.	03.11.
	Паметна вечер за видни райковци	05.11.
	Традиционно честване Деня на християнското семейство. Концерт на клуб	21.11

	„Хоро“ и танцовите формации на читалището, певчески състави и оркестър „100 каба гайди“.	
Декември	Коледно – новогодишни празненства на всички творчески колективи на читалището.	14-18.12.
	Традиционна нашенска подслага “Да сме живи, да сме здрави”- поздравителни визити на фирми и по домовете на изявени райковски читалищни дейци и бизнесмени.	29-30.12.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- участие в Съборът на народното творчество и животновъдството „Рожен-2023“;
- инициатива от международно и национално значение:
- участие в international festival;
- участие с проект Мобилност към НФ”Култура”, към Министерство на културата;
- участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите;
- участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“;
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- доброволчески инициативи:/ седмицата на гората - почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
- подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос.
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели ;
- брой нови книги и абонамент;
- брой предоставени услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- проведени събрания – общи и на настоятелството.
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

.....

.....

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);

- Субсидия за дейност от Община Смолян, съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2020 година; Съгласно чл. 26 а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2020 г. пред Кмета на Община Смолян и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2019 г. При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище“Орфееви гори-1870“ е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения.Тя визираща най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Смолян.

Изготвил: Цветанка Илиева – председател

Председател:.....п.....

на НЧ “Орфееви гори-1870”- гр.Смолян, кв.Райково